

FICCIO I CRONICA DE LA TRANSICIO
Isidor Cònsul

-Jordi Coca, Dies meravellosos. Premi Ciutat de Palma de novel.la Llorenç Villalonga. Edicions 62. Barcelona, 1996.

Llupià és un poble imaginari que el lector acaba situant entre Manlleu i Barcelona, no massa lluny del Maresme i potser a un grapat de kilòmetres al nord de Granollers. L'indret es converteix en el marc geogràfic fonamental de Dies meravellosos, la darrera novel.la de Jordi Coca, i es contrapunta amb el complement d'uns itineraris de pell barcelonina. En aquest eix de Llupià, Jordi Coca hi situa una colla d'amics que viuen el trasbals personal, polític i històric d'uns anys de fàbula i d'intensitat irrepetible: el període que s'allargà entre l'esperança de 1973 (quan l'atemptat a Carrero Blanco finiquità el postfranquisme abans de la mort del dictador) i els neguits d'involució del 23 de febrer de 1981. Entre el cap i la punta, hi transiten l'esclat d'alegria desfermada per la mort de Franco (el dia que el xampany s'acabà a les botigues de Barcelona) i el galop accelerat de novetats, ensurts i alts i baixos d'una transició política que girà com un mitjó la fesomia cavernària de l'Estat espanyol.

UNA NOVEL.LA CORAL

Jordi Coca havia armat els seus darrers lliuraments narratius amb l'urc d'una alenada simbòlica que sembla prou evident a La japonesa (1992) i potser encara més a Louise, un conte sobre la felicitat (1994). A Dies meravellosos, per contra, s'encara a esquemes clàssics d'estirp realista i s'apropa a una estratègia assajada amb èxit en aquells inicis narratius d'Els lluisos (1971), novel.la que ha publicat darrerament amb un altre títol, Un d'aquells estius.

La penya d'amics que protagonitzen les experiències narrades a Dies

meravellosos donen a la novel·la una evident dimensió coral que, ni que sigui de passada, li permeten recuperar la retòrica del protagonista col·lectiu manllevada de les novel·les del realisme social. En aquest cas, són una dotzena d'amics que es troben regularment i assagen de tirar endavant projectes teatrals i d'animació cultural. Els aglutina un adult que el lector endevina aviat amb el perfil d'un vell militant comunista, i prop seu també s'hi passeja un capellà insatisfet de passat tènbol i present incert. Són joves que treballen, no han accedit a estudis universitaris -segons com algú en té una punta de recança- i entretenen el lleure assajant una obra de Beckett, primer, i després un muntatge sobre Bertold Brecht. Al mateix temps viuen tan intensament com poden, parlen de política, participen en saraus i mobilitzacions i vénen a Barcelona a les manifestacions del febrer de 1976. Quan cal també s'engaten i, en general, s'aparellen i desaparellen amb la facilitat que caracteritzà el desencongiment davant del sexe dels joves dels setanta. Dins del grup, de tota manera, hi ha parelles estables com el Toni i la Jeanine (i en certa manera el lligam tempestuós de la Remei i el Manel, o el més estrany d'Abel i Lala), a la vora de relacions més conjunturals com el Nino amb la Teresa i la Maria, o del mateix protagonista-narrador amb la Clara, la Roser, la Carmeta i la mateixa Remei. Aquest és l'univers col·lectiu i vital, i al mateix temps el marc històric precís de Dies meravellosos.

LA VEU DEL NARRADOR

Per apropar el lector a la realitat d'aquest món coral, Jordi Coca es val d'una veu en primera persona que recorda, en singular, i esdevé, alhora, tornaveu i testimoni del punt de vista d'altres actants de la història. El protagonista-narrador es presenta com el personatge menys actiu del grup, un tipus que observa més que no pas actua i que no s'acaba

de decidir mai del tot ni per res. Es la veu d'uns ulls que, en el passat, observaren atentament i ara recorden, de manera circular i reiterativa, des del present de la narració. L'oralitat marca profundament l'estil narratiu de la novel·la i caldria destriar-hi la maduresa de recollir-hi el to d'ambigüitat que hi llisca i omple les seves pàgines. Sobretot, poso per cas, quan s'han d'explicar detalls com l'empresonament del Nino. En aquest sentit, els arguments que el narrador recull de les hipòtesis que li destria la Lala, mentre passegen per Barcelona, esdevenen un apuntament intuïtiu i maquiavèlic de les lluites internes pel poder dins de la clandestinitat.

Pels meandres i circumloquis d'aquesta veu del narrador que recorda, el lector segueix la història de la transició pel baixant plural d'un grup de vitalitat intensa i capteniment heterogeni. Dins de la colla, el lideratge compulsiu del Nino contrasta amb la maduresa del vell Peris i amb les martingales de Teresa; per un altre costat, els misteris refinats de Ramon, el capellà, contrapunten la barroera brutalitat del Manel, així com la paciència de la Remei és a l'altra banda de la indiferència de la Roser, la coqueteria de la Carmeta i la singularitat de la Lala. I en certa manera encarats a tots, destaca la sensibilitat de vidre de la parella Toni i Jeanine, paradoxalment la més fràgil del conjunt tot i la solidesa dels seus sentiments.

Sota la forma d'una novel·la que roda amb coherència pels vials del realisme, Jordi Coca ha arrodonit una història generacional de la transició. El seu encert és haver conjugat, en un tot indestriable, el marc històric d'un temps i un país, i la realitat d'unes històries de ficció que hi funcionen sense independència, però amb total eficàcia.

Isidor Cònsul